

# NOTA DE PREMSA

Dijous, 27 de juny del 2024

---

## El llibre *Carles Santos. I ara, què?* arriba a llibreries

- **La Fundació Joan Brossa i l'Ajuntament de Barcelona han coeditat un llibre vinculat a l'exposició "Carles Santos. I ara, què?". La publicació, que va arribar ahir 26 de juny a les llibreries, és un catàleg de creació col·lectiva que destil·la l'essència d'una figura irrepètible.**
- **El dimecres 3 de juliol a les 18 h al Centre de les Arts Lliures de la Fundació Joan Brossa tindrà lloc la presentació del llibre. Hi participaran la directora d'Arts Visuals i Textuals de la institució, Maria Canelles; Ona Balló i Elena Lasala, comissària i documentalista de l'exposició, respectivament; i Alba Font, dissenyadora de la publicació.**

La Fundació Joan Brossa i l'Ajuntament de Barcelona han coeditat un llibre vinculat a l'exposició "Carles Santos. I ara, què?" La publicació, que va arribar a les llibreries ahir 26 de juny, és un catàleg de creació col·lectiva que destil·la l'essència d'una figura irrepètible. El llibre és el resultat d'un procés de treball únic i singular que dona veu a amics, companys i equips que van treballar amb el músic al llarg de la seva trajectòria, així com a noves generacions que recullen el seu llegat. A través dels seus testimonis i gràcies a la seva generositat *Carles Santos. I ara, què?* proposa un viatge per la vida i obra d'un autor inclassificable, el llegat del qual ens continua fascinant per la llibertat creativa que transmet.

Segons Lilianna Marín de Mas, coordinadora editorial de la publicació, memòria i contemporaneïtat es troben en aquesta publicació per començar a conformar l'arxiu del futur de Carles Santos, un arxiu que permeti acostar la seva figura a totes aquelles persones que, per espai-temps, no l'han arribat a conèixer. "Amb el fil de Santos-Brossa (el fil de les avantguardes, de la cultura) hem fet un llibre i hem traçat línies de coneixement (inclús d'amistat)", explica. "Aquest és, doncs, un treball col·lectiu que ha permès unir la mirada de tots els agents que hi han contribuït", afegeix. "Perquè no hi ha funció, performance o composició que no arribi als teatres i als carrers sense una xarxa com la que hem creat per fer aquesta publicació".

Hem construït el que podríem batejar com la "xarxa Santos", un compendi de veus que no només fa sonar les vivències, els processos creatius i el pensament crític d'aquells que van viure i treballar amb en Santos, sinó que també ens porta els qüestionaments de cara al futur, unes reflexions que ja formen part de la construcció d'un arxiu que permetrà catalogar la seva obra.

Xavier Albertí, Vicenç Altaió, Frederic Amat, Montse Amenós, Inés Borràs, Jordi Colomer, Antoni Comas, Marcelo Expósito, Cesc Gelabert, Joan Antoni González, Manel Guerrero, Barbara Held, Toni Jodar, Anna Llopart, Lluís Nacenta, Marta Oliveres, Nati Romeu, Mariaelena Roqué, Dorothee Selz, Clàudia Schneider, Pepa Torregrossa i Laia Torrents són algunes d'aquestes veus, les quals ens han acompanyat a l'hora de teixir els nusos d'aquesta gran xarxa que encetem i que, fragmentades, podreu trobar al llarg d'aquest catàleg en les pàgines de lectura horitzontal. Obriu el llibre com si fos un piano i seguïu la composició d'una vida dedicada a l'art i a la música: l'obra de Carles Santos.

Fragment del text "La xarxa Santos", d'Ona Balló, comissària de l'exposició "Carles Santos. I ara, què?"

*Carles Santos. I ara, què?* és un document per interpretar. Com un piano, es desplega sota les nostres mans i convida a tocar les seves pàgines, interpretar-ne les textures, els silencis i les pauses. Com si es tractés d'una composició improvisada. El llibre és el resultat d'una investigació col·lectiva al voltant de la vida i la trajectòria de Carles Santos que recopila diverses veus: aquelles que van conviure amb el músic –i que ens donen una dimensió personal del músic– amb les de les noves generacions que recullen el seu llegat en estudis i interpretacions amb la voluntat de crear un arxiu d'una vida dedicada a l'art i a la música.

La publicació conté un gran nombre de material gràfic –com fotografies o escrits i partitures originals–, biografia i material inèdit sobre Carles Santos, així com textos de la comissària, la documentalista i col·laboradors especialitzats de la mostra, que aporten una nova llum sobre la manera d'entendre el llegat de l'artista; i el testimoni d'algunes figures cabdals de la cultura catalana que van tenir tant relació personal com professional amb Carles Santos i que ens n'ofereixen una mirada des de la memòria. En paraules d'Elena Lasala, documentalista de l'exposició “Carles Santos. I ara, què?”, la publicació aplega “una constel·lació de fons documentals deslocalitzats en mans de persones i institucions que no dubten a annexar-hi anècdotes que regalen al visitant”.

El llibre inclou:

- “La xarxa Santos”, text d'Ona Balló en el qual la comissària de la mostra “Carles Santos. I ara, què?” fa un repàs històric de la figura de Santos al mateix temps que posa en relleu la metodologia que conforma tant l'exposició com el contingut del llibre.
- Una relatoria sobre el procés d'investigació i documentació al voltant de la figura de Carles Santos, signat per Elena Lasala. Aquest text funciona com un diari al voltant de peces concretes que s'han anat trobant al llarg del procés de documentació. Aquesta visió tècnica i intimista a la vegada ens apropa a Santos d'una manera determinada i posa sobre la taula la importància dels processos documentals i de les tasques d'arxivística que sovint queden invisibilitzades.
- El text “Bubujajararaloloz” de Lluís Nacenta, comissari del festival de música Inaudit dins la programació Primavera Santos, que ens relata l'experiència d'entendre a Carles Santos des de la distància i a través de la música.
- “El jo i Carles Santos”, de la pianista i guionista de cinema Núria Roura en el qual ens revela com és, des de l'actualitat, posar-se davant d'un piano i interpretar a Santos a la vegada que recupera la vinculació entre música i la seva activitat audiovisual amb directors com Pere Portabella.
- “El plaer de sentir estranyesa”, de la filòloga hispànica i doctora en performance, teatre i cinema Jolanta Rekawe és un text que ens condueix pel Santos més escènic i ens aporta una crònica de la importància de l'exuberància i la innovadora avantguarda de la posada en escena de les seves obres en el món de les arts escèniques.
- Imatges de l'exposició “Carles Santos. I ara, què?”.
- Les veus de la xarxa Santos que, en plec concret i en lectura horitzontal, esquitxen el llibre amb un relat més proper a l'artista.
- Un eix biogràfic per repassar la vida i les obres principals d'en Carles Santos.

Per a Ona Balló, comissària de la primera exposició centrada en la figura del pianista després de la seva mort, l'any 2017, “l'obra de Carles Santos, amb totes les seves arestes i col·laboracions, no ha deixat d'interpel·lar-nos”. “A partir dels materials conservats i dels testimonis convocats durant el procés d'investigació”, explica, “ens adonem que darrere de l'artista provocador, a voltes presentat com a inaccessible i irremplaçable, s'hi amaga un compositor extraordinari i rigorós, que ha deixat una mà d'empremtes útils que continuen ressonant amb les creacions d'avui”.

## El disseny del llibre, text de la dissenyadora Alba Font

Carles Santos pensava el cos com una partitura. A partir d'aquesta idea, s'ha concebut, doncs, el disseny del llibre: com una partitura. S'ha creat un artefacte que genera una reflexió al lector a partir de la seva estructura, forma i disseny. Alguns dels temes que es troben en la pràctica artística de Santos s'han aplicat també a les lògiques del llenguatge gràfic: trencar amb el discurs lineal de la raó intercalant els diferents textos i combinant diverses tipografies i papers o deixant pàgines en blanc, per generar primer tant perplexitat com una pausa, i després, obrir una via lliure a la imaginació del lector.

## Altres coedicions de la Fundació Joan Brossa i Barcelona Llibres

Des de fa uns anys, la Fundació Joan Brossa col·labora amb Barcelona Llibres, el segell editorial de l'Ajuntament de Barcelona, amb qui coedita un volum anual vinculat al projecte expositiu i de recerca que es duu a terme a la seu de la Fundació.

Altres llibres prèviament publicats son:

- [‘Art i follia. Joan Obiols Vié’](#)
- [‘La mèdium i el poeta. Una conversa astral entre Josefa Tolrà i Joan Brossa’](#)
- [‘La xarxa al bosc. Joan Brossa i la poesia experimental \(1946-1980\)’](#)
- [‘Enric Tormo. La invisibilitat del Dau’](#)
- [‘Altres Brosses’](#)

Aquestes publicacions es destaquen per incloure una recerca rigorosa en matèria avantguardista i, alhora, ser guies visuals d'autors, figures i creadors vinculats a l'univers brossià. A més a més, són peces contundents, d'objectes de valor gràfic, de dissenys interessants.

## Publicacions La Brossa

Complementant aquesta línia més de recerca, la Fundació també té la col·lecció Publicacions la Brossa que dona espai a creacions contemporànies que, de forma conscient o no, practiquen la mateixa llibertat que a Brossa li va permetre transcendir el fet literari per posar en dubte tots els límits, d'una forma indiscriminada, de la creació poètica. Sota el segell Publicacions de la Brossa, la institució edita propostes col·lectives, d'autor, poesia, prosa, art, o document que presenten formes diverses que comparteixen l'esperit lúdic característic de l'obra del poeta.

[‘Eines mortes vives’](#), taller de (lecto)escriptura poètica que Maria Sevilla París i Raquel Santanera (amb la col·laboració d'Oriol Sauleda) van conduir durant la tardor del 2020 a la Fundació Joan Brossa.

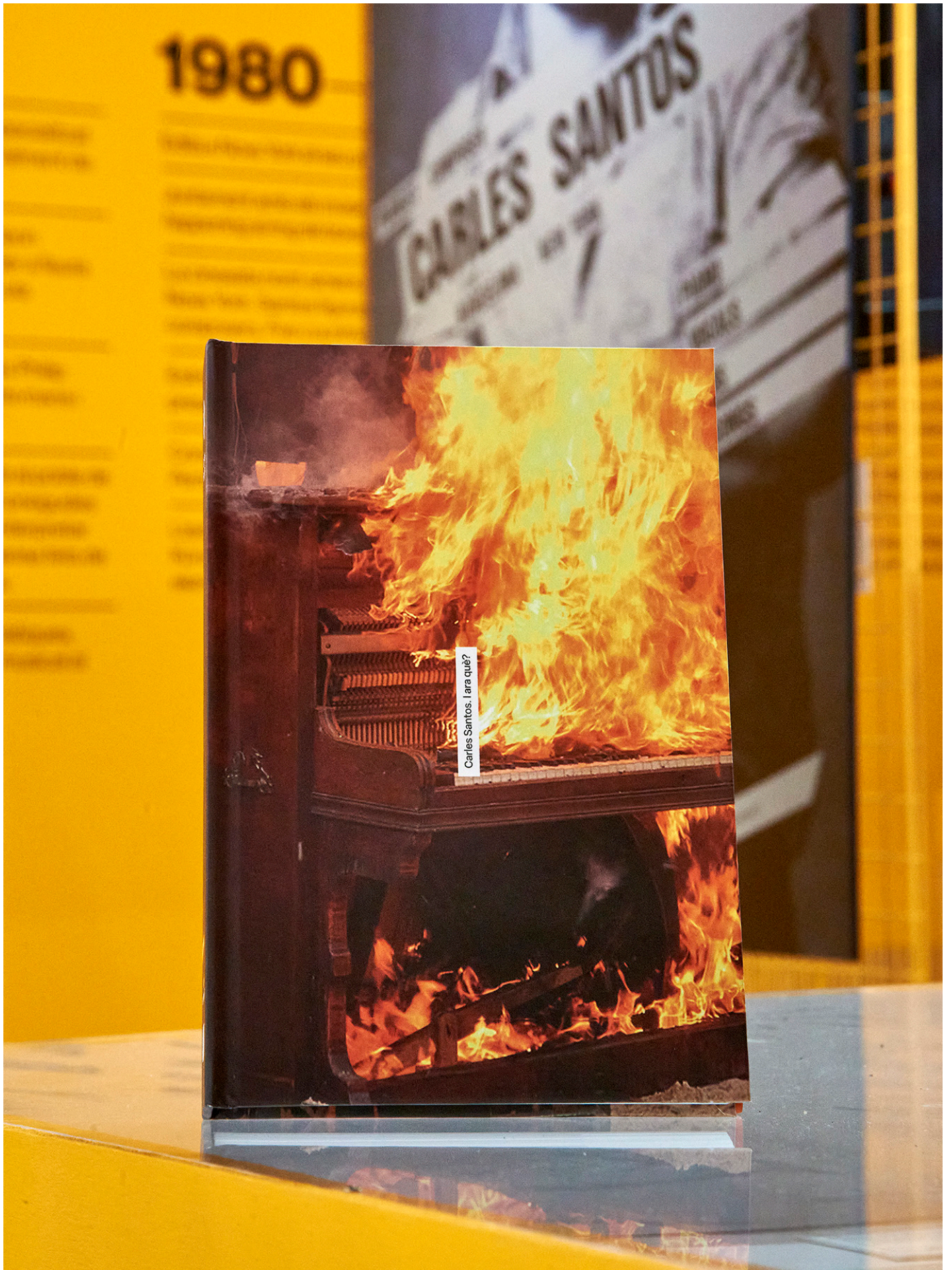
[‘Tots els records que algú es pot inventar per tu’](#), resultat d'una performance de Marla Jacarilla realitzada entre el 10 i el 31 de gener del 2021 en el marc de l'exposició PostBrossa 2020 a la Fundació Joan Brossa.

[‘Lo niu. Poesia d'hui, avui’](#), un projecte que s'ha treballat en col·laboració amb la Fundació Guillem Viladot i amb el suport de l'Ajuntament d'Agramunt, amb motiu del centenari de la Fundació Guillem Viladot.

[Catàleg de l'exposició ‘Poesia concreta. Brossa, Iglésias del Marquet i Viladot. Petite Galerie, Lleida, 1971’](#), que va fer una reconstrucció fidel de l'exposició que el 1971 es va presentar a Lleida i que constituí la primera aparició pública de la poesia catalana experimental.

[‘Ganivet vinil’](#), de Laia Estruch, documentació sonora del primer assaig performatiu de ‘Ganivet’ realitzat a la sala Gabinet Brossa de la Fundació l'1 de desembre de 2020.





Carles Santos. ¿ara qué?